

MATTHEW TREE, GIRONA 70, 3-2, BARCELONA 08009, CATALONIA - SPAIN

2/4/93

Estimat Jordi,

Mira la data a l'encapçalament - quina vergonya! De fet, t'acabo d'escriure una carta de sis pàgines però havent-la llegit per l'enèsima vegada no m'ha acabat de fer el pes ni molt menys - sembla tan anglès - another morose English bastard com en Rosenthal sempre en deia dels 'meus compatriotes' - plena de queixes, mancada de vida. Segurament perquè l'havia interromput tant: he estat pencant com un esclau i per un gandul nat això fa patir, Jordi, fa patir. Traductor, guia, intèrpret, veu de doblatge, fins i tot escriptor, no he parat durant els últims dos mesos. Així que perdona'm la demora imperdonable a les teves dues cartes, les quals hem llegit els dos, és clar. La Désirée tota ruboritzada pels compliments que li dónes pel seu català perquè segons ella no en sap - però déu n'hi do com el parla, eh?

Això de la feina és una excusa relativa perquè tu també, veig, has estat treballant moltíssim i bé que me n'has escrit dues, de cartes. A propòsit, estic a l'aguait per a Notícies del Paradís, perquè m'agradaria fer-ne la ressenya, si és que els de l'AVUI encara em volen (tenen una manera un xic estranya de treballar, prometent coses al personal que després no compleixen: en el meu cas, em van oferir fer entrevistes amb escriptors britànics de pas a Barcelona i fins i tot per Madrid, i apa! ni una paraula més sobre el tema. Obro l'AVUI un bon dia i trobo una entrevista feta amb Ian McEwan a Barna, i no pas per mi, és clar). I com tens Middlemarch? Uf!

Com a prova flamant de tota aquesta feina que et dic, te n'envio uns quants exemples, així que en aquest mateix sobre hi hauria de ser, sobretot, un Estiu d'Amor publicat per Cafè Central (se'n va llegir algun fragment al bar Raval el dia 23 de març - era com treure'm un pes de sobre!). També un catàleg per a una exposició de Jordi Cano (que ha estat fortament criticat a La Vanguardia -

per una crític que orginalment volia fer-ne els textos, tot un petit merder, vaja), un informe dels molts que faig per Destino ara a cinc mil el totxo, aconsellant-los, ni més ni menys, sobre si val la pena adquirir els drets de tal o tal llibre en llengua anglesa (el que incloc va d'un llibre sobre Barcelona escrit per un nordamericà i resulta ser, aquest llibre, una mostra penosa del punt de vista del típic guiiri que es dóna per assabentat, d'aquells que es vanten de conèixer quatre bars antics renovats i de poder xampurrejar-se en castellà i de fotre's del català com a 'un rotllo tancat' - són per tot arreu, cada cantonada en té pel cap baix un parell, no es pot prendre ni un quinto sense escoltar les seves converses sense solta ni volta a la taula del costat, és per tapar-se les orelles i fer petits bots histèrics, Jordi, és per voler fugir a les muntanyes llunyanes de la Cerdanya per sempre).

També t'envio, és clar, més coses sobre en Miller, concretament, una fotocòpia de les converses amb Georges Belmont, el fulletó sobre Powys, i un opuscle del Perlès (pobre, que escriure, escriure, no en sabia gaire, oi que no?). També hi ha una llista de Millers publicats per New Directions, i aquí posaré l'adreça del distribuïdor americà: W.W.Norton and Company/500, Fifth Avenue/New York/New York 10110/ESTATS UNITS. Hi ha algunes coses interessants, com ara Aller Retour New York, un text que busco des de fa temps, i, no cal dir-ho, el Nightmare Notebook però aquest a un preu de ciència-ficció. Per recapitular, si ho tinc clar, aquests són els títols que ni jo ni tu tenim i que busquem:

A Literate Passion (correspondència completa entre Miller i Nin, donat que les cartes de Miller a Nin es van publicar en versió 'censurada' fa temps).

Hamlet (l'edició nova, que suposo que deu ser només amb les cartes de Miller i no pas les de Fraenkel - espero!)

Writer and Critic - Correspondence (amb William Gordon: aquest sí que m'ha caigut del cel - no n'he sentit a parlar mai - saps qui l'ha editat?).

I llavors hi ha aquests llibres sobre Miller que esmentes, de J.D.Brown i el mateix Gordon, que tampoc em consten. Per cert, el Literate Passion és potser el que més m'interessa, ara per ara. No hi incloc els Letters To Emil, perquè ja les tinc (xampany!), des

de fa dos dies. Es veu que una editorial petita britànica - Carcamet - els va publicar el 1990. Tan sols he tingut temps per fullejar-les, però semblen molt bones i molt interessants - s'hi inclou molt material que més tard s'incorporaria a Tròpic de Càncer gairebé sense retocar - i es fa difícil d'entendre per què no han sortit abans. Si no et fa res, te les enviaré amb la propera carta - i amb Stand Still Like The Hummingbird - perquè si no, no t'enviaré mai aquesta. Ja et sento maleïnt-me!

Seguint amb en Miller, allò que dius d'EUMO sembla cert: tenen tots els seus projectes paralitzats a causa de la molt anunciada crisi, menys les sèries didàctiques. Ara, amb Primavera Negra no es tracta - amb perdó - d'un llibre diguem-ne un xic rebuscat de Miller (de cara al gran públic), com podria ser El Temps.. o fins i tot Els llibres.. ^{la} sinó d'un~~x~~ de les seves obres cabdals, ni més ni menys que el llibre-baula entre els dos Tròpics; em sorprèn molt que no s'hagi editat ja, i fa temps. Quant a Columna, no sé què passa. Si vols, els podria trucar de part teva - you only have to say the word.

Quina història, allò del Pujol a l'Argentina. L'altre dia el vaig veure a la Plaça Urquinaona, estava al seu cotxe oficial, entatxonat a un dels racons, envoltat de guardaespalles, tot llegint un diari (no sé si l'AVUI!), però el cotxe, en comptes de portar una senyera de tela, una senyera orgànica com si diguéssim, en tenia una de plàstic, que de tan encarcerada semblava una versió gigantesca d'aquelles banderes que els nens claven als castells de sorra, i amb el Pujol allà dins tan petitó, tot plegat semblava poc seriós, vet-ho aquí. Tot i ser un personatge llestíssim, sens dubte, hi ha alguna cosa que li falta, al Pujol, com si no arribés a fer el pes a ell mateix, com si es penedís del seu fat en aquells moments íntims i pensatius quan es deu trobar sol davant el mirall i en calçotets.

La Désirée me l'han emportada a París per treballar-hi uns dies, però segur segur que si fos aquí t'enviaria tres petons ben grossos (a l'estil holandès), té un soft-spot per a tu, eh? (Li fas patxoca? Es diu així?). Tot bé entre nosaltres - ep! toca fusta! - però és fotut això de buscar un pis: a aquestes alçades, mig Barcelona i la seva germana em deuen diners per feina ja feta fa temps, però

què hi farem? Sense aquests diners (n'hi ha una part important que no rebré fins que no es vengui un programa de TV on hi vaig col·laborar i que es vendrà no se sap ben bé mai quan) no podem ni considerar cap mudança. Ara, confio que abans que arribi l'estiu haurem cobrat i haurem trobat alguna cosa: ara és un bon moment perquè els preus de lloguer, miracle de miracles, van baixant a poc a poc. Per dir la veritat la idea mateixa d'anar-me'n de la casa on he viscut si fa no fa solter durant els ultims sis anys em fa cagar de por, i crec que a ella, que li agrada tant casa seva, tres quarts del mateix, potser això de viure junts no funcionarà - per tant, no ens hi arriscarem res, aconseguirem un lloc on ella tindrà tota una habitació per a ella sola i la seva feina, i jo també, un "estudi" només per a la feina, per llegir - i si ens queda tan sols una capsa de llumins per dormir-hi plegats, doncs que així sigui.

Sé que tu reps les notícies d'aquí - per no dir les de tot Europa, que van de mal en pitjor, per cert, més atrocitats, més fam, més dretans, ademés és el final de segle i hi ha moments quan tot hi fot un tuf de teranyina - i sabràs, doncs, que encara ni ensumem el famós 15% de l'IRPF, però que la Generalitat, això sí, està a punt d'introduir una nova llei de normalització lingüística que assegurarà que es podrà utilitzar el català a tots els àmbits sense excepció, amb sancions pels que hi posen entrebancs (és dir, els polis, els funcionaris, els jutges, algun home de negoci etc.). Això sí que fotrà els guiris ben fotuts, ells que lluiten tant per integrar-se en una Barcelona de banderilla que creuen estimar. Ah sí, ja se les poden preveure, les queixes innombrables que hi haurà, sobretot dels internacionalistes de pa sucats amb oli, que si el món no necessita més fronteres, si tots som éssers humans - alhora, és clar, que en aquest fantàstic món supranacional el govern central talla les transmissions de TV3, Canal 33 i Canal 9 a les Illes Balears perquè les televisions autonòmiques no haurien de sobrepassar els límits estrictes del seu territori, segons la llei. Ep! Fa poc a les telenotícies hi havia un Ovni, filmat i presenciats per un fotimer de gent, incloent-hi alguns urbans i fins i tot un empleat de la RENFE, així que és oficial; no deixa de ser curiós que sols s'ha vist aquí al Principat, sobrevolant-lo en línia recta. Només arribar a la frontera catalana i paf! cap a l'hiperespai.

Suposo, suposo que aquí hauria de plegar veles i enviar-te tots els "bits and pieces" - pensem amb tu, allà a la vasta Argentina. Encara veig llunyà el dia que hi podrem anar, però serà possible, això sí, no és fantasia. Una abraçada ben forta a l'Isabel, a la Glòria i a tu, no fotem! Que et mantinguis as fit as a fiddle que t'espero imitar quan vingui el meu torn, eh? Que et vagi bé amb tot, Jordi, i fins la propera carta, que la respondré a l'acte, que aquestes demores no poden ser, fins després doncs

wishing
you the very best,
Matthew

DESTINO - INFORME SOBRE "BY THE WAYSIDE" de JEFF PUTNAM

Informe de: Matthew Tree. Tel. 265 49 29

24/3/93

L'edició i l'autor

"By The Wayside" ("Quedar-se Al Camí") és una novel·la de 343 pàgines, publicada per Baskerville Publishers, Ltd., Dallas, EE.UU, el 1992. Forma part d'una tetralogia sobre la vida d'un artista nordamericà fictici anomenat Gordon Bancroft; les altres tres novel·les es publicaran aviat.

Jeff Putnam és un cantant d'òpera nordamericà que va viure uns anys a França i a Barcelona, guanyant-s'hi les garrofes com a músic, al carrer. Actualment està escrivint la seva onzena novel·la.

L'argument

L'esmentat Gordon Bancroft no sap què fer: la seva nòvia cubana acaba de tenir un fill seu a Barcelona, i ella vol tornar a Califòrnia per criar-lo - però Gordon es vol quedar, tot dividint-se el temps entre Barcelona i França. La resta del llibre és una descripció pretesament picaresca de les aventures de Gordon, siguin eròtiques, alcohòliques o bé socials.

Comentaris

Aquest llibre és un autoretrat inconscient (i inconscientment graciós) dels pitjors aspectes de la colònia angloparlant i nòrdica a Barcelona: la seva ignorància gairebé cega de la naturalesa de la ciutat on viuen, la seva tendència a caure en tòpics - que fan venir ganyotes, de tan escruixidorament preconcebuts que són - a l'hora de parlar-ne, la seva arrogància automàtica davant els seus ciutadans autòctons, i la seva ingenuïtat involuntàriament pseudo-romàntica; tots aquests defectes si fa no fa imperdonables queden rotundament personificats - sense voler - en la figura de Gordon Bancroft, un rodamón de pa sucats amb oli que no deixa de ser un calc clavats del guiri mitjà que hem hagut de conèixer tan bé, els que vivim i penquem a aquesta Barcelona contemporània, tant de moda últimament amb els viatgers europeus tipus em-sembla-que-em-quedaré-un-parell -d'anys-a-Espanya.

N'hi ha per donar i per vendre, de ficades de pota, en aquest llibre.. Per exemple, els comentaris, reproduïts sense ironia, d'un dels personatges, un australià torrat que 'estima Espanya com un boig': 'En la simplicitat de l'espanyol, hi veig noblesa. Des de el teu llibre de frases, i deixa que Espanya et penetri la sang'. No cal dir que no hi hauria cap barceloní - sempre que no tingués carnet actualitzat del Falange de la JONS - que no es faria un fart de riure a l'hora de llegir una frase d'aquest tipus dita amb referència a la Ciutat Comtal. Un altre aspecte pèssim del llibre és la manera que Putnam descriu els locals més normals, innocus i fins i tot carrinclons com si fossin tuguris curulls de viciosos sense parió. El Cafè de l'Opera - on no hi van sinó turistes acomodats i estrelles de segona fila com ara Javier Gurruchaga - és 'un lloc de trobada per als gàngsters i lladres de Barcelona'; una taverna molt coneguda del carrer Ample - normalment farcida de profes d'anglès amb cares de tomàquet madur - es transforma en un 'forat húmid..fosc, barat, particular..' regit per un 'animal esprimatxat de 50 anys que tenia tot l'aspecte d'haver perdut més baralles que les que havia guanyat'.

Uiau..

Malgrat l'ús esporàdic de paraules catalanes per descriure alguns topònims - barrejades, sense discriminació, amb d'altres de castellanés - els catalans mateixos queden retratats com si fossin una petita colla de pagesos rars acampats a la gran ciutat a desgana. Els únics que hi surten amb freqüència - si no hi comptem un gos que es diu Botch (sic), 'which means mad, in Catalan' - són els Boix, que Putnam anomena Boches, amb referència al nom despectiu amb el qual els francesos qualificava els alemanys, quan la guerra: una broma que sembla que li agrada, al Putnam, perquè no deixa d'emprar-lo arreu del llibre. D'altra banda, en Bancroft, tot i que diu que el seu espanyol és 'esgarrafós', no es pot estar d'intercalar-hi paraules espanyoles cada dos per tres, al text: no pren mai un white coffee, no, sempre un café con leche, no sap on és el Gothic Quarter, però sí el barrio gòtic..etcètera, etcètera, etcètera.

A part aquestes consideracions, s'ha de tenir en compte que en Putnam escriu com qui pixa després d'haver begut molt: a batzegades, i amb una pressió desigual. Prova de requisar l'humor per tapar la seva manca d'habilitats, però, desafortunadament, les seves facècies - i cada pàgina té pel cap baix dues - són uniformement avorrides, per no dir poc comprensibles en molts casos.

Amb la mà al cor, crec no puc recomanar aquesta novel·la.